

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
СИТУАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки магістра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми Менеджмент організацій

Силабус освітнього компонента «СИТУАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій

Розробник: Милько І.П., доцент кафедри менеджменту та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування
протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Погоджено

Гарант ОПП Менеджмент організацій

Лариса ЮЩИШИНА

Завідувач кафедри:

Лариса ЧЕРЧИК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Менеджмент організацій Другий (магістерський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання <u>1 рік</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>12</u> год.
		Самостійна робота <u>84</u> год.
		Консультації <u>14</u> год.
Мова навчання	Форма контролю: <u>екзамен</u>	
Сторінка курсу в MOODLE	Українська	

II. Інформація про викладача

Милько Інна Петрівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Контактна інформація викладача:

Телефон: (050)6691504

Електронна пошта: mylko.inna@vni.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, ауд. 306

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Ситуаційний менеджмент» належить до нормативних дисциплін, спрямований на формування фахових компетенцій у сфері ситуаційного управління шляхом застосування сучасних методів та прийомів, використання інформаційних технологій, найкращого практичного досвіду. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків прийняття та виконання управлінських рішень з огляду конкретну ситуацію.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітній компонент «Ситуаційний менеджмент» є суміжним і тісно пов'язаним із такими дисциплінами як «Мотивування та лідерство», «Менеджмент організацій», «Управління розвитком персоналу та технології самоменеджменту».

Постреквізити: системний менеджмент, інноваційне підприємництво та управління стартап проектами, менеджмент ресурсів та витрат, підготовка до написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета викладання освітнього компонента – формування у здобувачів вищої освіти фахових компетенцій для прийняття управлінських рішень, заснованих на аналізі і прогнозуванні тенденцій розвитку конкретних ситуацій, а також надання пропозицій і рекомендацій щодо можливих варіантів поведінки.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладання освітнього компоненту, є: розуміти роль та місце ситуаційного менеджменту в організації; ознайомитися з основним категоріями і поняттями ситуаційного менеджменту; оволодіти методикою прийняття ефективних рішень за умов невизначеності та ризику, в кризових ситуаціях; вивчити сучасні технології ситуаційного аналізу; набути практичного досвіду застосування методів встановлення чинників розвитку ситуації; навчитися визначати оптимальний стиль лідерської поведінки, що

відповідає наявній в організації ситуації; набути навичок формування системи ситуаційного менеджменту в організаціях.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК13. Здатність діагностувати окремі бізнес-процеси організації та забезпечувати ситуативне управління.

СК14. Здатність знаходити та оцінювати нові ринкові можливості розвитку бізнесу.

Програмні результати навчання:

1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

14. Володіти методами діагностики фінансово-господарського стану організації, аналізу стану зовнішнього середовища.

5. Структура освітнього компоненту

Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти ситуаційного менеджменту						
Тема 1. Суність, роль та методологічні основи ситуаційного менеджменту	11	1	1	8	1	ДС, Т, Е / 4
Тема 2. Діагностика у ситуаційному менеджменті	12	1	1	8	2	УО, ПЗ, Т / 4
Тема 3. Технологічне забезпечення ситуаційного менеджменту	11	1	1	8	1	РС, ПЗ, Т / 4
Тема 4. Роль керівника у ситуаційному менеджменті	11	1	1	8	1	ДС, ПЗ, РС, Т / 4
Тема 5. Ситуаційні моделі лідерства	12	1	1	8	2	ДС, ПЗ, РС, Т, МКР / 4
Разом за модулем 1	57	5	5	40	7	20
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти ситуаційного менеджменту						
Тема 6. Управління за «слабкими сигналами»	17	2	2	11	2	ДС, РС, Т, Е / 5
Тема 7. Антисипативний підхід у ситуаційному менеджменті	16	1	2	11	2	УО, ПЗ, Т, Е / 5
Тема 8. Адаптивний підхід у ситуаційному менеджменті	16	1	2	11	2	ДС, ПЗ, РС, Т / 5
Тема 9. Ризик у ситуаційному менеджменті	14	1	1	11	1	ДС, ПЗ,

						РС, Т, МКР / 5
Разом за модулем 2	63	5	7	44	7	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	120	10	12	84	14	100

Форма контролю*: дискусія (ДС), усне опитування (УО), есе чи реферат (Е), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), виконання практичних завдань (ПЗ), модульна контрольна робота (МКР), підсумковий контроль у формі іспиту.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Ситуаційний менеджмент» передбачає:

- підготовку до аудиторних (практичних) занять – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента;
- розв'язання тестових завдань;
- розв'язання практичних завдань та ситуацій;
- написання рефератів та коротких есе з конкретної теми;
- підготовку до усіх видів контролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Здобувач повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації ([https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia %20vyznannia rezultatuv navchannia formalnoi.pdf](https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultatuv_navchannia_formalnoi.pdf))

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені си́лабусом освітнього компоненту.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачем мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів) та модульного чи підсумкового оцінювання (60 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час занять; не допускаються пропуски та запізнення на заняття; заборонено використання мобільного телефону, планшета чи інших

мобільних пристроїв під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту виставляється без складання іспиту, якщо студент успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану здобувача у день проведення екзамену за умови обов'язкової його присутності. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг (згідно силабусу освітнього компоненту) здобувач складає іспит у формі письмового опитування. При цьому на іспит вноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу. Екзаменаційний білет охоплює програму освітнього компоненту та включає два теоретичних запитань (40 балів), 10 тестових завдань (20 балів). Максимальна оцінка 60 балів.

Порядок організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Перелік питань до екзамену

1. Економічні явища і причини виникнення проблемних ситуацій на підприємствах.
2. Класифікація небезпечних ситуацій для організації.
3. Суть і завдання ситуативного менеджменту.
4. Концепції ситуативного менеджменту.
5. Методи ситуативного менеджменту.
6. Технологія і техніка забезпечення процесу управління.
7. Моделі ситуативного менеджменту.
8. Суть, джерела і причини появи проблемних ситуацій.
9. Суть та зони господарського ризику.
10. Керування ризиками в проблемних ситуаціях.
11. Кризові ситуації на підприємстві. Характеристика кризової ситуації.
12. Моделі виявлення кризових ситуацій на підприємстві
13. Реструктуризація підприємства як спосіб запобігання банкрутства.
14. Розвиток компетенції у ситуативному менеджменті
15. Ситуативне керування і кадрова політика.
16. Створення сприятливого психологічного клімату в колективі.
17. Ситуативна модель Фідлера.
18. Ситуативний підхід «шлях-ціль» Мітчела і Хауса.
19. Теорія життєвого циклу Херсі і Бланшарда.
20. Ситуативна модель Врума-Йеттона-Яго.
21. Мета і завдання ситуативному менеджменту.
22. Експрес-діагностика фінансової спроможності організації.
23. Прогнозування в ситуативному менеджменті.
24. Методи розв'язання ситуацій.
25. Моделі і моделювання у ситуативному менеджменті
26. Сутність моделі життєздатності підприємства.
27. Фази розвитку кризи на підприємстві.
28. Диверсифікація ситуативного менеджменту.
29. Технологічна схема процесу ситуативного управління.

30. Особливості прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності.
31. Методи страхування ризиків.
32. Рольова поведінка менеджера в проблемних ситуаціях.
33. Комунікаційне забезпечення й інформаційна підтримка керівника.
34. Моніторинг зовнішнього середовища.
35. Управління за «слабкими сигналами».
36. Реактивний менеджмент.
37. Інструменти адаптивного менеджменту.
38. Інструменти антисипативного менеджменту.
39. Управління в умовах стратегічних несподіванок.
40. Стратегії відновлення для кризових ситуацій.
41. Організація управління за контрольними точками.
42. Стратегія і тактика у ситуаційному менеджменті.
43. Управління фірмою в надзвичайних ситуаціях
44. Аналіз проблемних ситуацій і їхніх наслідків.
45. Заходи для підвищення стійкості роботи підприємства.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб та доповн. К.: Центр учбової літератури, 2012. 388 с.
2. Менеджмент: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб.; уклад.: Т.В.Лазоренко, О.В. Гук. Електронні текстові дані (1 файл: 1,08 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 105 с.
3. Милько І.П. Ситуативний менеджмент [Електронне видання]. Методичні вказівки до практичних занять. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2021. 48 с.
4. Системний менеджмент: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: М.О. Кравченко. Електронні текстові дані (1 файл: 2,51 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 112 с.
5. Ширяєва Н.Ю. Практикум з менеджменту: навч. Посібник для студентів. Одеса: РВВ ОДАБА, 2012. 77 с.

Додаткова література

1. Банєва І. Адаптивне управління підприємством. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 10. С. 270–274
2. Гірняк Г.С. Зошит-практикум з курсу «Психології управління» для студентів спеціальності «Психологія». Тернопіль: Економічна думка, 2017. 104 с.
3. Гросул В., Круглова О., Рачкован О. Комплексне оцінювання адаптаційного потенціалу в системі адаптивного управління підприємств торгівлі. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 1. С. 213–222. DOI: 10.21272/ mmi.2017.1-19.
4. Дядюк М. Управління за слабкими сигналами в системі адаптаційного управління підприємств торгівлі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2015. Вип. 2. С. 74–83.
5. Кащена Н.Б. Концепція адаптивного управління економічною активністю підприємств торгівлі. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 4 (109). С. 99-103.

6. Копитко М. І., Томаневич Л. М. Тренінги з менеджменту: навчально-методичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 128 с.
7. Милько І.П. Особливості застосування моделі управління за слабкими сигналами. *Економіка та суспільство*. №27. 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27->
8. Милько І.П., Нагорнова О., Ожема В. Стратегічні напрями розвитку спортивного туризму в Карпатах в умовах нестабільності. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. Том 2 (30). 2022. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-02-108-117>
9. Милько І.П. Особливості розробки стратегії антикризового управління. *Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки»*. Луцьк, 15 грудня 2021 р.
10. Милько І.П. Особливості побудови організаційних структур управління ТНК в умовах змінного середовища. *Міжнародна науково-практична конференція «Виклики та перспективи розвитку міжнародного бізнесу та вищої освіти» (28-29 жовтня 2021 р.)*. Львів. 2021. С. 54-57.
11. Милько І. Ситуативні моделі лідерства. *Socially competent management of corporations in a behavioral economy: Collection of scientific papers / resp. ed. Ondrej Mikulaš, Kostiantyn Pavlov, Karol Viktor, Olena Pavlova, Ladislav Viera, Liudmila Shostak, Anton Milan, Alla Lyalyuk*. European institute of further education, Podhájaska, 2021. Pp. 66-68.
12. Mylko I. Formation of the management system for weak signals in healthcare institutions. *Modern management technologies: monograph*. Higher School of Social and Economic. Przeworsk: WSSG, 2022. P.157-184.
13. Мороз В.М., Мороз С.А. Ризик-менеджмент: навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». – Харків : НТУ «ХП», 2018. 140 с.
14. Соколова Л. Теоретико-методологічна платформа розробки системи адаптації підприємств до змін зовнішнього середовища. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 206–211.

Інтернет-ресурси

1. Верховної Ради України URL: www.rada.gov.ua.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>.
4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
5. Інтернет-портал для управлінців Менеджмент.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua/about.php>.
6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.